

Книжка Данієля

1

Тої ночі мені наснилося, ніби я повернувся до Цвинтаря забутих книжок. Мені знову було десять років, я прокинувся у своїй колишній спальні, відчуваючи, що мамине обличчя стерлося з моєї пам'яті. І я знав — тим непоясненим знанням, яке приходить до нас у снах, — що винен у цьому лише я один, адже не здолав домогтися справедливості й не заслуговую на те, щоб пам'ятати мамине обличчя.

По котромусь часі до спальні прибіг батько, стривожений моїми розпачливими зойками. Тато, який у моєму сні був молодим і тоді ще знав відповіді на всі запитання, пригорнув мене, прагнучи втішити. А пізніше, коли в перших променях світла вже вимальовувалися імлісті обриси Барселони, ми вийшли з дому. Батько чомусь — я не міг збагнути чому — провів мене лише до під'їзду. Там він відпустив мою руку, даючи зрозуміти, що решту шляху я маю подолати сам.

Я рушив уперед, але, пригадую, одяг, взуття і навіть власна шкіра тиснули мене. Кожен наступний крок вимагав щоразу більших зусиль, ніж попередній. Діставшись до Ла-Рамбли, я помітив, що час у місті неначе завмер. Люди спинилися на півкроці й застигли, як на старих фотографіях. Голуб, що злинув угору, заніс крила для змаху, та все ніяк не опускав їх. Квітковий пилок нерухомо завис у повітрі, його порошинки мінилися в променях світла. Бризки води з фонтана Каналетас виблискували в порожнечі й здавалися намистом з кришталевих сліз.

Насилу, немовби рухаючись у воді, я посувався крізь цю зачакловану Барселону, завмерлу в часі, аж доки нарешті не дістався Цвинтаря забутих книжок. Там, знесилений, я зупинився.

Я не міг дотямити, що за невидимий тягар лежить на моїх плечах і майже не дає змоги рухатися. Схопившись за дверний молоточок, я постукав, але ніхто не відчинив. Тоді я заgrimав по масивних дерев'яних дверях кулаками, однак сторож знову не зважив на моє благання. Знеможений, я впав на коліна. Лише тоді я збагнув, що то за чари сковували мої рухи, і мене охопила жажлива впевненість у тому, що місто, а разом із ним і моя доля, лишиться навіки під дією цього закляття і що я вже ніколи не зможу пригадати обличчя своєї матері.

І тоді, коли мене покинула остання надія, у внутрішній кишені шкільного піджака, того, на якому блакитними нитками було вишито мої ініціали, я знайшов якийсь шматочок металу. Ключ. Скільки ж часу він там пролежав, тимчасом як я про це навіть не знав? Ключ був укритий іржею і майже такий самий важкий, як моє сумління. Мені довелося взяти його обіруч, щоб усунути до замкової щілини. Зібравшись на останніх силах, я спробував повернути його в замок. Коли я вже гадав, що мені це ніколи не вдасться, замок нарешті піддався й двері прочинилися всередину.

Вигнута галерея вела в глиб старовинного палацу, а палахкі цятки свічок, зливаючись в одну лінію, вказували шлях. Я пірнув у морок і почув, як за спиною заклапнулися двері. І тоді я впізнав цей коридор, стіни якого були розмальовані фресками з янголами та казковими істотами, що пильно видивлялися з темряви й немовби ворушилися, коли я проходив повз них. Подолавши коридор, я опинився перед арочною брамою, що провадила до величезної склепінчастої зали, і спинився на порозі. Переді мною безкраїм маревом розгортався лабіринт. У вічному місті, побудованому з усіх книжок світу, плетиво кам'яних сходів, містків, критих переходів і вигадливих арок спіраллю здійсалося до неосяжної скляної бані.

Мати чекала на мене там, просто перед спорудою. Вона лежала у відчиненому саркофазі зі схрещеними на грудях руками і шкірою білою, як саван, у котрій було загорнуто її тіло. Вуста її були міцно стулені, а очі заплющені. Мама лежала нежива в цьому прихистку для загублених душ, якого не існувало насправді. Я простягнув руку й ніжно торкнувся її обличчя. Шкіра була холодна, як мармур. Аж тут очі її розплющилися й, заво-

рожені спогадами, уп'ялися в мене. Коли мамині уста розтулилися й пролунав її голос, він видався мені таким оглушливим, як гуркіт товарного потяга. Він відірвав мене від підлоги, підкинув у повітря й лишив падати без кінця-краю, тимчасом як відлуння маминих слів розтоплювало світ.

Ти повинен розповісти правду, Данієлю!

Ураз, весь у холодному поті, я прокинувся у півтемряві спальні, поруч із Беа. Дружина обійняла мене й погладила по обличчю.

— Знову? — пробурмотів я.

Вона кивнула, глибоко зітхнувши.

— Ти розмовляв. Уві сні.

— Що я казав?

— Я не розібрала, — збрехала Беа.

Я глянув на неї, і дружина у відповідь усміхнулася, як мені видалося, зі співчуттям, хоча, можливо, це був просто вираз терплячості.

— Поспи ще трохи. У тебе ще є годинки півтори. Сьогодні вівторок.

Вівторок означав, що була моя черга вести Хуліана до школи. Я заплющив очі й удав, ніби сплю. Коли за кілька хвилин я їх знову розплющив, то побачив обличчя Беа, яка пильно на мене дивилася.

— Що таке? — запитав я.

Дружина схилилася наді мною й ніжно поцілувала в губи. Її уста мали смак кориці.

— Мені теж перехотілося спати, — натякнула вона.

Я став неквапливо роздягати дружину. Я вже взявся за укривало, щоб скинути його на підлогу, коли почулися тихі кроки, що наближалися до дверей нашої спальні. Беа стримала мою лівицю, що просувалася поміж її стегнами, й піднялася на ліктях.

— Що сталося, золотко?

Маленький Хуліан, стоячи у дверях, із виразом сорому й тривоги на обличчі позирав на нас.

— У моїй кімнаті хтось є, — прошепотів він.

Беа зітхнула й простягнула до сина руки. Хуліан поспішив прихиститися в материних обіймах, і я покинув усі сподівання на тілесний гріх.

— Багряний Князь? — запитала Беа.

Хуліан скрушно кивнув.

— Татко зараз піде до твоєї спальні й задасть цьому негідникові добрячого прочухана, щоб він більше ніколи не повертався.

Син розпачливо поглянув на мене. Навіщо ж іще потрібен батько, коли не для героїчних подвигів такого масштабу? Я всміхнувся Хуліанові й підморгнув.

— Ще й якого прочухана! — вторував я зі щонайлютішою гримасою.

На обличчі сина з'явилася подоба усмішки. Я скочив із ліжка й побіг коридором до дитячої. Хуліанова спальня здалася мені такою подібною на кімнату, яку я мав у його віці, кількома поверхами нижче, що на якусь мить я подумав, ніби досі сплю. Я присів на краєчок ліжка й засвітив нічник. Хуліанові не бракувало іграшок, почасти успадкованих від мене, але насамперед дитинство його минало серед книжок. Мені знадобилося небагато часу, щоб відшукати винуватця, захованого під матрацом. Я дістав звідти невеличку книжку в чорній палітурці й розгорнув її на титульній сторінці.

Лабіринт духів VII Аріадна і Багряний Князь

Текст та ілюстрації Віктора Маташа

Я вже й не знав, куди подіти ці книжки. Хай які б нові хитромудрі схованки я не вигадував, син неминуче виявляв їх усі. Я нашвидку перегорнув сторінки книжки, і спогади знову наринали на мене.

Укотре вже заховавши книжку на самий верх кухонної шафи — хоч і знав, що мій син натрапить там на неї певніше рано, ніж пізно, — я повернувся до нашої з Беа спальні. Хуліан посопував на материних руках. Беа заснула також. Я стояв на порозі, схований у півтемряві, дивився на дружину з сином і думав, слухаючи їхнє розмірене дихання, що я найщасливіша людина на світі. Чим же заслужив я на таку ласку долі? Споглядаючи, як вони спали отак, обійнявшись, далекі від усього

зовнішнього світу, я не міг не згадати той страх, що був опанував мене, коли я вперше побачив, як Беа колисає на руках нашого сина.

2

Я ніколи нікому цього не розповідав, але тої ночі, коли народився мій син Хуліан і я вперше побачив його на руках у Беа, огорнутого благословенним спокоєм, який дається тільки тим, хто ще не знає, до якого місця насправді потрапив, мене охопило бажання бігти, бігти й не зупинятися, аж доки не опинюся на краю світу. Тоді я був ще зовсім дитиною, і життя, безперечно, видавалося мені над силу важким, однак, хай які виправдання можна було б відшукати, я й досі відчуваю гіркий присмак сорому перед нападом слабкодухості, який оволодів мною. Навіть по стількох роках мені бракувало сміливості розказати про нього тій людині, перед якою перш за все мусив зізнатися.

Спогади, які намагаєшся поховати в мовчанні, ніколи не перестають переслідувати тебе. Мій невідступний гонитель — це образ кімнати з неосяжною стелею й пасмом жовтуватого-коричневого світла, що летіє з підвішеної високо лампи, окреслюючи ліжко, на якому лежить дівчинка заледве чи сімнадцяти років і тримає на руках немовля. Коли Беа, не зовсім усвідомлюючи, що довкола відбувається, підвела погляд і всміхнулася до мене, на очі мені набігли сльози. Я опустився навколішки перед ліжком і притулив обличчя до її лона. Беа взяла мене за руку і стиснула з тою дрібною сили, яка їй лишилася.

— Не бійся, — прошепотіла вона.

Але я боявся. І на мить, за яку мені соромно досі, я захотів опинитися будь-де, тільки не там, тільки не в тій шкірі, в якій опинився. Фермін, також присутній, спостерігав за сценою, стоячи біля дверей і, як зазвичай, прочитав мої думки, перш ніж я зумів їх висловити. Не давши мені часу розтулити рот, він схопив мене попід руку й, лишивши Беа та немовля в надійному товаристві своєї нареченої Бернарди, вивів до коридору, довгої галереї, кінець якої, звужуючись, губився в темряві.